

**ORGANIZIMI I
AKTIVITETEVE ME FËMIJË
DHE TË MITUR BAZUAR
NË STANDARDET
NDËRKOMBËTARE PËR
MBROJTJEN E FËMIJËVE**

ORGANIZIMI I AKTIVITETEVE ME FËMIJË DHE TË MITUR BAZUAR NË STANDARDET NDËRKOMBËTARE PËR MBROJTJEN E FËMIJËVE

(Relevante për ngjarjet në takimet lokale, komunale, kombëtare, rajonale si dhe aktivitetet jashtëskollore dhe udhëtimet në terren)

HYRJE

Ky dokument përshkruan kriteret thelbësore për organizimin e ngjarjeve që përfshijnë fëmijë dhe të miturit, të përgatitur nga OJQ ACDC. Dokumenti përcakton sjelljet e pritshme si për të rriturit ashtu edhe për fëmijët në mjedise të ndryshme, duke përfshirë takimet lokale, komunale, kombëtare dhe rajonale, si dhe aktivitetet jashtëskollore dhe udhëtimet në terren.

Zbatueshmëria

Këto standarde zbatohen për të gjithë personelin e përfshirë në organizimin dhe monitorimin e ngjarjeve me pjesëmarrjen e fëmijëve dhe të miturve.

Standardet

Përkufizimi i ngjarjeve:

- Ngjarje pa një natë qëndrimi, por që përfshinë transportimin e fëmijëve.
- Ngjarje me natë/netë qëndrimi, që përfshinë transportimin e fëmijëve dhe distanca të konsiderueshme brenda vendit të tyre, në një vend ku ata do të qëndrojnë larg familjes.

Planifikimi

Gjatë planifikimit të një ngjarjeje, duhet të trajtohen aspektet e mëposhtme:

1. Faza përgatitore:
 - Përzgjedhja e pjesëmarrësve - fëmijëve dhe marrëveshja nga fëmijët, kujdestarët dhe të rriturit e tjerë përkatës
 - Përzgjedhja e stafit të përfshirë në ngjarje
 - Takime para nisjes
 - Vlerësimi dhe menaxhimi i rrezikut për ngjarjen
 - Planet e emergjencës për incidentet (përfshirë një procedurë "Fëmija e humbur")
 - Marrëveshjet e transportit (kur është e aplikueshme)
 - Planifikimi i vendit dhe akomodimit (për ngjarje fizike)
2. Faza zbatuese:
 - Sjellja e pritshme e fëmijëve dhe të miturve si pjesëmarrës
 - Sjellja e pritshme e pjesëmarrësve të rritur (organizatorë dhe monitorues)
 - Monitorimi
 - Shkelja e standardeve

3. Aktivitetet përcjellëse:
- Takime informuese pas ngjarjes

1) Faza përgatitore

Përzgjedhja e pjesëmarrësve - fëmijëve dhe marrëveshja nga fëmijët, kujdestarët dhe të rriturit e tjerë përkatës

Kur planifikohet një proces identifikimi dhe përzgjedhës i fëmijëve dhe të miturve, duhet të sigurohet një proces i sigurtë, transparent dhe i barabartë. Për këtë proces, përzgjedhja do të bazohet në diversitet në disa fusha, duke përfshirë gjininë, moshën (13-18 vjeç), fenë, vendbanimin rural kundrejt atij urban, ndjekjen e shkollës, statusin socio-ekonomik, përkatësinë etnike dhe aftësitë e kufizuara.

Prindërit/kujdestarët japin një formular pëlqimi të nënshkruar (të paktën një javë përpara udhëtimit) që autorizon fëmijën të udhëtojë për ngjarjen, trajnimin, seminarin ose kampin e specifikuar, duke përfshirë informata mjekësore dhe të urgjencës, duke konfirmuar gjithashtu pëlqimin e tyre për personelin të veprojnë në emër të tyre për urgjencat mjekësore të fëmijëve të tyre nëse është e nevojshme. Prindi/kujdestari do të nënshkruajë gjithashtu një dorëheqje nga përgjegjësia për të hequr dorë nga çdo pretendim kundër OJQ-së ACDC dhe donatorëve në lidhje me udhëtimin e fëmijës, duke përfshirë pretendimet për lëndime, sëmundje ose kosto që lidhen me udhëtimin përtej asaj që ishte dakorduar në kërkesën për financim. Informacioni i identifikuar si konfidencial duhet të ruhet gjithmonë. Ky informacion duhet të i qaset vetëm nga partneri zbatues, partneri financues ose auditimi.

Përzgjedhja e stafit të përfshirë në këtë ngjarje

Për ngjarjet që përfshijnë transportimin e fëmijëve dhe distanca të konsiderueshme brenda dhe jashtë vendit të tyre, në një vend ku ata do të qëndrojnë larg familjes, pikat kryesore të mëposhtme duhet të caktohen pas kontrolleve të kënaqshme:

- Personi fokal/kryesor i ngjarjes
- Personi fokal/kryesor i udhëtimeve në terren
- Chaperone (bazuar në kriteret e dhëna më poshtë)
- Lehtësuesit/fascilitatorët

Përgjegjësitë e Personit Fokal të Ngjarjes përfshijnë planifikimin e avancuar, aktivitetet e ngjarjeve dhe koordinimin e vlerësimit të çdo ngjarje/udhëtimit. Në rastin e grupeve më të mëdha, Personi Fokal i Ngjarjes do të ketë një asistent të cilit mund t'i delegohen disa përgjegjësi. Zgjedhur shumë përpara udhëtimit ose ngjarjes¹, Personi Fokal i Ngjarjes duhet të marrë informata gjithëpërfshirëse për t'u përgatitur në mënyrë adekuate. Në varësi të madhësisë dhe natyrës së ngjarjes, rolet e personit qendror të udhëtimit në terren dhe personit qendror të ngjarjes mund të kryhen nga i njëjti person. Personi Fokal i Ngjarjes/Udhëtimit është trajnuar për të ndihmuar dhe udhëzuar fëmijët se si të raportojnë shqetësimet dhe mund të identifikohet nga një shenjë e dakorduar, si p.sh. mbajtja e një shalli rreth kyçit të dorës.

¹ Nëse personi qendror jep dorëheqje përpara ngjarjes/udhëtimit ose nuk është në gjendje të marrë pjesë në ngjarje/udhëtim për ndonjë arsye, një person i ri qendror duhet të mandatohet sa më shpejtë të jetë e mundur për të menaxhuar me sukses udhëtimin.

Vozitësi shërben si person mbështetës për një fëmijë dhe/ose një grup fëmijësh që po i shoqërojnë në një ngjarje/udhëtim. Raportet e rekomanduara të rritur-fëmijë për t'i mbajtur fëmijët të sigurt janë: 4 – 8 vjeç – 1 i rritur me gjashtë fëmijë; 9 – 12 vjeç një i rritur deri në tetë fëmijë; 13 – 18 vjeç – një i rritur deri në dhjetë fëmijë². “Miku ideal” duhet të jetë dikush që e njej fëmijën, që flet të njëjtën gjuhë dhe me të cilin fëmija ka një marrëdhënie besimi. Rekomandohet që vizitorët të mos jenë prindër/kujdestarë formal nëse miq të tjerë janë të mundshëm dhe të përshatshëm për fëmijën dhe situatën. Drejtuesi duhet të jetë mbi moshën 24 vjeç. Drejtuesit duhet të trajnohen dhe ata do të marrin një informim të duhur për t'u siguruar që mund të kryejnë detyrat e tyre drejtuese në standardin e pritur.

Lehtësuesit drejtojnë procesin e diskutimit gjatë ngjarjeve. Ata ndërhyjnë për të mbajtur objektivat e grupit në rrugën e duhur dhe për të menaxhuar ndërveprimin midis jo-personelit/jo bashkëpunëtor (vizitorë, donatorë, përfaqësues të medias) dhe fëmijëve gjatë ngjarjes (përfshirë konferencat për medie).

Takimi informues para nisjes

Përpara ngjarjes, prindërve/kujdestarëve duhet t'u dërgohet një letër paraprakisht, duke i njoftuar ata për detajet dhe pritshmëritë e udhëtimit/ngjarjes së bashku me kërkesën për pjesëmarrjen e fëmijës. Kjo letër duhet të miratohet nga menaxhmenti i lartë përkatës.

Një punëtori përgatitore, grup ose individ duhet të organizohet me prindërit/kujdestarët dhe pjesëmarrësit e fëmijëve përpara ngjarjes. Gjatë ngjarjes prindërit/kujdestarët:

- Janë të ndërgjegjshëm për përgjegjësitë e tyre kur japin lejen për pjesëmarrjen e fëmijës(fëmijve). Kjo do të përfshinte pritshmëritë e sjelljes së fëmijëve dhe pasojat e çdo shkeljeje të politikave përkatëse, duke përfshirë kodin e sjelljes.
- Duhet të marrë një listë të të rriturve shoqërues me statusin e tyre
- Janë të pajisur me informata të detajuara se kë të kontaktojnë në rast të ndonjë shqetësimi
- Prindërve u komunikohet një letër përfundimtare, konfirmimi, duke përfshirë datat, oraret, itinerarin, adresën(at) e akomodimit dhe numrat e kontaktit të urgjencës.

Fëmijët/Të rinjtë:

- Kuptojnë rolin që do të luajnë në këtë ngjarje
- Janë të vetëdijshëm për rreziqet e mundshme, kuptojnë format dhe natyrën e abuzimit dhe dinë se kujt dhe si të raportojnë shqetësimet.

Pas ngjarjes, pjesëmarrësit e fëmijëve dhe të miturit duhet të kenë mundësinë të japin komente dhe të ndajnë atë që kanë diskutuar/mësuar në ngjarje në një takim pasues.

² Barazia gjinore dhe raporti adekuat i miqve me fëmijët duhet të merren gjithmonë në konsideratë.

Vlerësimi dhe menaxhimi i rrezikut për ngjarjen

Pika qendrore e ngjarjeve/udhëtimit dhe personeli i OJQ ACDC duhet të ndërmarrin një vizitë eksploruese si pjesë e vizitës/vlerësimit të rrezikut specifik për vendndodhjen, e cila do të ndihmojë me planifikimin paraprak. Në procesin e zgjedhjes dhe rishikimit të vendit të ngjarjes, personi kryesor i ngjarjes/udhëtimit në terren duhet të sigurojë që vendi:

- është i qasshëm për pjesëmarrësit me aftësi të kufizuara (p.sh., rampa, parmakë, tualete të qasshme).
- është duke përmbushur standardin minimal ndërkombëtar kundër zjarrit dhe higjienën.
- është i përshtatshëm për fëmijët: ofron një hapësirë të qetë për fëmijët për të punuar dhe për të pushuar.
- është i përshtatshëm për mbikëqyrjen efektive të fëmijëve, duke përfshirë qasjen e menaxhuar nga persona të paautorizuar për t'u siguruar që ata janë të sigurt
- është kontrolluar dhe ka monitoruar qasjen në ushqim dhe pije (nëse është e aplikueshme)

Planet e paparashikuara për incidente

Organizatori/Partneri Zbatues duhet të ketë të zhvilluar një Plan Veprimi Emergjent përpara ngjarjes. Plani i shkruar do të përbëhet nga disa lloje dokumentesh, duke përfshirë informacione thelbësore, si diagrami ose plani i vendndodhjes së vendit të ngjarjes me vendndodhjen e strehimit në vend, daljet dhe vendet e jashtme të shënuara; informacion për kompletin e emergjencës dhe furnizimet. Plani duhet të mandatojë procedura të përbashkëta dhe të specializuara së bashku me cenueshmëritë dhe reagimet specifike të kërcënimit dhe rrezikut. Krahas numrit sistematik të numrit të të punësuarve (para se të largoheni nga çdo vend, dhe periodikisht më pas), për grupe të mëdha ose fëmijë më të vegjël, mund të përdoren etiketa të koduara me ngjyra dhe të numëruara. Duhet të krijohet një procedurë/plan 'Fëmija i humbur' dhe të diskutohet me fëmijët dhe shokët përpara fillimit të ngjarjes.

Transporti dhe formalitetet e lidhura me udhëtimin (kur është e aplikueshme)

Çdo marrëveshje udhëtimi duhet të ndjekë rregulloret e OJQ ACDC në lidhje me proceset dhe procedurat e udhëtimit.

Akomodimi (kur është e aplikueshme)

Çdo marrëveshje akomodimi duhet të ndjekë Standardet OJQ ACDC për mbrojtjen e fëmijëve, të përmendura më sipër.

2) FAZA ZBATUESE

Sjellja e pritshme e pjesëmarrësve

Fëmijët pjesëmarrës dhe/ose të miturit duhet të informohen se pjesëmarrja e tyre në ngjarje kërkon që ata të respektojnë rregullat dhe rregulloret e ngjarjes duke përfshirë trajtimin e pjesëmarrësve të tjerë me respekt dhe ndjekjen e udhëzimeve të Pikës Fokale të Ngjarjes/Udhëtimit. Për më shumë informata, ju lutemi referohuni: Kodit të Sjelljes.

Pjesëmarrësit e rritur që shoqërojnë fëmijët para dhe pas ngjarjes, dhe nga momenti i marrjes së fëmijës deri në kthimin e fëmijës tek një kujdestar i autorizuar qartësisht, duhet të ndjekin rregullat e mbrojtjes së fëmijës. Të gjithë të rriturit e mundshëm shoqërues duhet të kenë kontrolle të kënaqshme të përfunduara dhe të regjistruara.

Shoqëruesit dhe Facilituesit duhet të nënshkruajnë Kodin e Sjelljes dhe një deklaratë me shkrim të përgjegjësive të pritshme përpara ngjarjes/udhëtimit.

Përgjegjësitë e shoqëruesit fillojnë që nga momenti kur fëmija dorëzohet nga prindërit/kujdestarët e tij dhe do të përfundojnë vetëm kur ai/ajo i dorëzon fëmijën në mënyrë të sigurt prindit/kujdestarit pas kthimit në qytetet/vendet e tyre përkatëse. Mënyra në të cilën një person kujdeset për fëmijët duhet të jetë e përshtatshme për moshën dhe pjekurinë e tyre.

Gjatë sesioneve të ngjarjeve, Fasilitatorët duhet të sigurojnë që fëmijët të mbrohen nga çdo informatë ose përmbajtje e dëmshme që ata nuk kanë nevojë të dinë dhe për të cilën mund të mos kenë mirëkuptimin dhe pjekurinë për t'u përballur. Lehtësuesit duhet të jenë të përgatitur të ndalojnë diskutimet ose prezantimet që janë të papërshtatshme dhe të marrin në konsideratë periudhën e kohës së lirë nëse është e nevojshme.

Gjatë ngjarjes, fëmijët dhe të miturit duhet të trajtohen gjithmonë me respekt dhe të sigurohen që të mos u ipen informacione të papërshtatshme për moshën e tyre ose të mos u kërkohet të komentojnë për çështje të papërshtatshme për moshën e tyre. Duhet të sigurohet që fëmijëve të mos u kërkohet të zbulojnë ndonjë informacion të ndjeshëm personal ose ndonjë informacion tjetër që mund t'i rrezikojë ata; kjo mund të përfshijë çështje që kanë të bëjnë me dhunën ose çështje të ndjeshme politike.

Monitorimi

Formularët, marrëveshjet dhe listat kontrolluese të parashikuara nga këto standarde duhet të depozitohen dhe mbahen nga partneri zbatues/Koordinatori i udhëtimit në terren në përputhje me standardet e mbrojtjes së të dhënave. Rekomandohet që gjatë procesit të monitorimit dhe vlerësimit të mbliidhen shembuj të praktikave të mira dhe studime të rasteve në lidhje me programimin e sigurt për fëmijët.

Shkelje e standardeve

Largimi nga këto standarde do të detyrojë raportimin e shkeljeve të tilla në pikën qendrore të ngjarjeve/udhëtimit. Pika qendrore e ngjarjes/udhëtimit në konsultim me menaxhmentin e lartë duhet të përcaktojë nëse një shkelje e tillë duhet të trajtohet si:

- Sjellje e pahijshme dhe duhet të nxisë detyrimet e raportimit sipas Kornizës për Mbrojtjen e Fëmijëve
- Nëse shkeljet duhet të trajtohen si çështje të performancës për t'u adresuar me personelin ose bashkëpunëtorët e OJQ ACDC
- Nëse duhet të merren parasysh masa të tjera për shkelje, përtej atyre të përcaktuara në kornizë, në rast se shkelja i përket personelit që nuk i përket OJQ ACDC.

3) **AKTIVITETET PAS NGJARJES**

Takimet informuese pas ngjarjes

Pas ngjarjes, pjesëmarrësit e fëmijëve duhet të kenë mundësinë të japin komente dhe të përdorin përvojën e tyre të pjesëmarrjes në ngjarje. Fëmijët pjesëmarrës duhet të kenë mundësinë të ndajnë atë që kanë diskutuar dhe mësuar në ngjarje. Kjo mund të nënkuptojë organizimin e një takimi pasues të të rinjve në shkollat ose komunitetet e tyre.

Përveç kësaj, organizatorët do të organizojnë një mundësi për një diskutim me stafin e përfshirë si dhe me donatorin e financimit të ngjarjes. Reagimet do të përdoren për të përmirësuar më tej cilësinë e ngjarjeve të ngjashme në të ardhmen.

